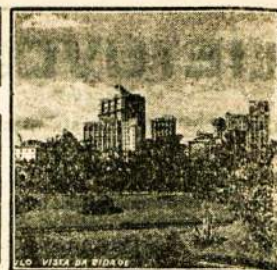

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ji METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Balandžio - Abril mėn. 13 d.

NR. 15 (327)

Apie mokytojus.

Dažnai „Lietuvio“ skaitytojų akiai metasi įvairūs straipsniai, kuriuose paliudiami mokytojai. Vieni iš jų mažytėmis raidėmis pažymi kuklų mokytojo kultūrišką, visuomeninį darbą, kiti gi, lyg sunkia lazda, plekia juos už menkiausią apsilėidimą kartais ir visai be reikalo. Pažūrėkime truputį arčiau į mokytoją, kad galėtume jį geriau suprasti.

Mokytojas — tai kuklus, ramus darbininkas. Mokykla yra jam jo darbas, kurybos, meilės, pasiaukojimo šventovė. Čia jis nepalaužiama valia, kantrybe, pasiaukojimu ir meile kuria būsimųjų žmonių charakterį, skiepija į jų širdis visą, kas yra gera, deda visas pastangas išnaikinti visą, kas yra bloga. Jis kelia vaikų sielą prie grožio, meno, stengiasi duoti jų gyvenimui prasme, kilnius idealus, žadina jų žinių troškimą, atverdamas vartus į žinojimo pasaulį. Mokytoju gali būti tik tas, kuris myli vaikus, kuris dėl vaikų meilės aukoja visą, net ir sveikatą.

Mūsų kolonijoje tuo tarpu turime keturis lietuvių mokytojus. Kiekvienas mokytojas turi keliasdešimt iki 100 ir daugiau mokinių. Miesto vaikai yra kur kas jautresni, gyvensni, negu kaimo, dėlto ir darbas su jais reikalauja daugiau energijos. Mokytojai, kaip lietuviai, rūpi, kad ir jo mokiniai išmokyti savo gimtosios kalbos ir dėda visas pastangas lietuvių mokinių tarpe išlikti.

Visi žinome, kad mūsų jaunoji karta pergyvena didelį ištautėjimo pavojų. Šiame krašte yra tuo atžvilgiu blojavai, negu kad buvo Lietuvoje rusų laikais. Valstybė pasiryžusi visus sveiktinuosius subrazilinti. Tuo tikslui naudoja bažnyčias, mokyklas, spauda, radio ir kitas priemones. Net Lenkijoje ir tai nėra tokio žiaurais įstatymais, kuris drausvė svetimausių vaikus pirmame skyriuje gimtąja kalba mokyti.

Mokyklą ateina vaikai mažai mokėdami gimtosios kalbos, kai kurie ir visai nemoka. Jų tėvai dirba nuo ankstyvo ryto ir grįžta tik vėlu vakarą. Palikti vaikai žaidžia per dienas gatvėje su portugalų vaikais ir paprastai šią kalbą vartoti kasdieniniame savo gyvenime. Dažnai ir patys tėvai džiaugiasi, kad jų vaikai portugaliskai savo tarpe šneka, manydami, kad Brazilijoje lietuvių kalba nereikalinga.

Ir mokytojai tenka kelti kovą už savo gimtosios kalbos teises. Jis jaunoje, karštesnėje lietuvių vaikų širdyse stengiasi įžiebt didžią savo tėvų šiltes ir gimtosios kalbos meilę, kurią neįsitenktų svetimieji išrauti. Didžiausia mokytojo ir gėdija yra tai, kad jis per daug turi jėgų tą stiprią nutautejimą būgala sunaikinti. Jam skauda širdį, matant kaip daugybė lietuvių vaikų baigia nutautėti brazilų mokyklose arba gatvėje, uždariaudami batų valymu.

Dėlto mokytojas nesitenkina vien pamokomis, bet neapleidžia vaikų ir po pamokų. Vieni kuria vaikų organizacijas, joms vadovauja, kiti bent nuolat seka vaikų gyvenimą, juos talso, auklėja.

Nė vienas iš mūsų mokytojų darbo sunkumu nemano skystis. Jis gerai žino, kokio pasiaukojimo reikalauja jo profesija ir tam darbui buvo tinkamai pasirėngęs. Bet reikia atminti, kad mokytojas yra žmogus, dėlto iš jo laukti didesnių darbų, negu jo jėgos neša, negalima.

Palyginę São Paulo lietuvių skaičių su bet kurio Lietuvos miesto lietuvių skaičiumi, rasime, kad čia gyvena nemažiau, kaip Panevėžyje ar kituose didesniuose Lietuvos miestuose. Palyginę mūsų inteligentijos skaičių su vidutinio Lietuvos miesto inteligentija ir pamatysime, kokia neturtinga mūsų kolonija. Vidutiniame 10–15 tūkstančių gyventojų Lietuvos mieste rasime 200–300 ir daugiau inteligentų; pas mus gi juos ant piratų galima suskaityti. Yra dar pas mus keliolika ar kelios dešimtys inteligentų, kurie išsiblaškę tarpe svetimųjų, nieko mūsų kultūriniam gyvenimui nepadeda. Daugeliui Lietuvos inteligentų kultūrinis darbas pramoga, energijos perteklius išaiko jimas. Mūsų gi mokytojams tas pat darbas šventa pareiga, išsvilgių gyvybinis klausimas. Mokytojas skaito savo tiesiogine pareiga, ne vien mokykloje vaikus auklėti, mokyti, bet ir lietuviškomis kultūrinėmis organizacijoms padėti. Jis uoliai dalyvauja kiekviename svarbesniame mūsų kolonijos žingsnyje. Padeda net ir tam laikraščiui, kuris jį dažnai visaip niekina. Nerasime nė vieno „Lietuvio“ nario, kad jame nebūtų kurio nors mokytojo straipsnio. Kartais mokytojai užplūdo didelę laikraščio dalį. Jie žino, kad be savo spaudos lietuvių nepajėgs svetimųjų tarpe išlikti.

Nerasime nė vieno straipsnio, kur mokytojas būtų savo reikalus gynęs. Jei jis ir pasako aštresnį žodį, tai ginamas kurios organizacijos, mokyklos ar lietuviybės reikalus. Mokytojas neatšakavo net į šmeižtus, kurių nemaža būdavo kairiosios krypties spaudoje, nes yra įsitikinęs, kad lietuviška spauda neprivalo būti šmeižikiems ginčams, kerštoi naudojama.

Dar galiu pažymėti, kad mokytojas dirba ne dėl algos, kurios jam vos užtenka pragyventi, bet jam daugiau rūpi kultūrinis darbas. Nė vienas mokytojas turtų čia nesukrovė ir nemažai susikrauti.

Kaip lietuvis ir tikrai pasirėngęs lietuvių kolonijai dirbti kuklus darbininkas, mokytojas atleidžia visiems, kurie jį plaka ir šmeižia, prisimindamas mūsų Tėvynę Lietuvą.

Mokytojų vardu Ed. P. Žura.

Š. m. gegužės 4 d., šeštadienį, Dr. Jono Basanavičiaus vardu rūmuose salėje r. Camacan, 117.

V. Anastasio

Geriausių São Paulo dainos ir dramos profesorių L. Ivanovo ir O. Urbani mokinyms.

P. TELESFORAS MAZEIKA.

stato pirmą KONCERTA

Programoje bus išpildyta Čaikovskio, Rubinstejno, Gunov, Meyerbeer, Verdi ir kitų, klasiniai dalykai ir keletas žymesnių lietuvių kompozitorių liaudies dainų. Po meninės dalies šoktai.

Koncerto pradžia 8 val. vakaro.

Įėjimas tik su pakvietimais, kuriuos prašoma pasirūpinti iš anksto.

RENGĖJAS.

S. Paulo estado konstitucinis seimas.

Balandžio 8 d. pirmą kartą susirinko São Paulo estado konstitucinis seimas, kurio iškilmingame posėdyje dalyvavo Respublikos Prezidento reprezentantas, ministris Vincente Rau ir daug žymių visuomenės veikėjų. Seimo atidarymo proga, balandžio 8 d. buvo paskelbta, kaip nedarbo diena. Estado seimas dabar posėdžiauja kasdien. Balandžio 10 dieną buvo renkamas estado gubernatorius. Seimo dienotvarkėje įrašyta visa eilė svarbių klausimų.

Išrinktas S. Paulo Estado Gubernatorius.

Balandžio 8 dieną buvo iškilmingai atidarytas konstitucinis estado seimas, kuris trečiadienį išrinko S. Paulo estado gubernatorių. Nauju gubernatoriumi išrinktas federalinis interventorius p. Armando Salles de Oliveira. Jo išrinkimą S. Paulo spauda ir visuomenė sutiko labai palankiai. P. A. Salles de Oliveira, būdamas interventorium, sekmingai vadovavo estado politikai ir sutvarkė daug svarbių S. Paulo estado reikalų.

Ketvirtadienį, balandžio 11 dieną, naujas estado gubernatorius pradėjo eiti savo pareigas. Tą dieną buvo paskelbta kaip nedarbo diena. Nuo 12 val. valdžios įstaigos bei bankai, nedirbo. Visame mieste buvo didelės iškilmės.

I SSSR išvažiavo didelė Lietuvos delegacija.

Paskutiniuoju metu tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos vis labiau plečiami ekonominiai santykiai. Rusai perka daug Lietuvos gyvulių, ypač arklių ir kiaulių; Klaipėdos miško sindikatui duoda apdirbti kasmet po 150.000 kietmetų miško; netolimoje ateityje rusai mano pirkti ir dar daugiau Lietuvos žemės gaminių. Bet Sovietų Rusija už tai siūlo Lietuva, kad ji pirktų žalią žalią, mašinas ir kitus pramonės gaminius. Šis klausimas Lietuvos ekonominiuose sluoksniuose buvo labai rimtai sutiktas ir apvarstytas.

Dar labiau SSSR ir Lietuvos ekonominius santykius išplėsti bei sustiprinti, kovo 14 d. į Maskvą išvažiavo didelė Lietuvos delegacija, kurią sudarė: žemės ūkio ministris Aleksa, finansų vice-ministris Indriūšinas, Lietuvos banko valdytojas Paknys, direktoriai: Vienožinskis, Nurkaitis ir Maisto pirmininkas Lapėnas. Ši delegacija be ekonominių pasitarimų, dar susipažins su Sovietų Rusijos pramone, žemės ūkiu, aplankys kai kuriuos žymesniuosius ekonominių gyvenimo centrų.

Tsb.

AR JAU ATNAUJINAI PRE
NUMERATA?.. SKUBINK, KITU
BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE
NU IR ĮVAIRENYBIU!

LIETUVOJE

Lietuvoje įsteigtas statutinis teismas.

Vokiečiai savo agitacijoje prieš Lietuvą visur skelbia, kad Lietuva nesilaiko Klaipėdos krašto statuto, ji laužo, leisdamas statutui priešingus įstatymus. Iš tiesų tokie gandai yra tik vokiečių prasmūnimai ir jų agitacijos išdava. Lietuva nelažo Klaipėdos krašto statuto bet jį visados gyna ir gins savo valstybės neliečiamybe. Lietuva ne tik nelažo, bet dar apsaugo nuo blogos valios Klaipėdos krašto statuta. Tai patvirtina ir Lietuvoje naujo statutinio teismo įsteigtimas.

Šiam teismui pavedamos išspręsti visos bylos ir persvarstyti abejotini įstatymai dėl Klaipėdos krašto. Teismui pavedama išaiškinti, ar esamieji Klaipėdos krašto ar Didžiosios Lietuvos įstatymai neprieštarauja Klaipėdos krašto statutui. Jeigu pasirodys, kad yra statutulį priešingų įstatymų, jie bus pakeisti. Bylas statutiniame teisme galės kelti tik Klaipėdos direktorijos pirmininkas, krašto gubernatorių ir teisingumo ministras. Statutinio teismo sprendimai yra galutiniai ir niekam daugiau neskundžiami.

Tsb.

Jau važiuoja Lietuva Amerikiečiai.

Kovo mėn. pradžioje švedų Amerikos linija jau atvažiuo į senąją tėvynę Lietuvą čia nuolat apsigyventi ir baigti savo amžiusą da lį būrelis amerikiečių. Atvažiuojantieji pradžioje rūpinasi nuosavybių įgijimu. Vieni teiraujami apie pigiai parduodamų dvarų pirkimą, kiti miestuose perka namus, o dar kiti į stambesnes įmones deda savo kapitalą, drauge padeda mi lietuviškoms įmonėms vis labiau pėstis.

Tsb.

Sutartis su Latviais.

Ekonominės derybos su Latviais

Ka rašo kiti vokiečiai apie Klaipėdos nacių byla.

„Argentinisches Tageblatt“, kuris eina jau 47 metus Bs. Aires, savo Nr. 14.109 iš š. m. kovo 28 d. rašo apie Kariuomenės Teismo sprendimą vokiečių — išdavikų byloje.

Kauno sprendimas — Das Urteil von Kowno.

Kai antradienį Hitleris su angliu užsienio reikalų ministru kalbėjosi svarbiausios reikšmės užsienio politikos klausimais, jėgų vienas tarnų ir padėjo ant stalo prieš Prezidentą — kanclerį telegramą. Hitleris perskaitė, nubalo, ir telegramos turinį pranešė derybų dalyviams (anglams). Tai buvo Kauno Teismo sprendimas prieš Klaipėdos nacionalsocialistus, kuriuos keturi nusmerkė mirčiai ir devyniasdešimt vienas, sunkių darbų kalėjimui. Pasirėmęs ant telegramos. Hitleris pareiškė Sir John Simonui (anglių užs. reik. ministrui), kad šis sprendimas aiškiai parodo, kaip elgiamasi Lietuvoje su vokiečiais, ir kad todėl reikią būtinai Klaipėdos klausimą išspręsti vokiečių naudai.

O kaip gi tikrenybėje šie reikalai atrodo? Klaipėdos krašte nacionalsocialistai suorganizavo kariską bandą tikslu atplėsti Klaipėdą nuo Lietuvos. Lietuvą Klaipėdą gavo, einant Versalio taikos sutartimi. Ji sudaro Lietuvos

pasibaigę sėkmingai. Susitarta, kad dėl kliring'o Lietuvos pirkliai užpirktas prekes Latvijoje pinigais įmokės Lietuvoje banko, o latviai mokės į Latvijas B. n. k. Tiedu bankai paskum tvarkys atsiskaitymus tarp pirklių taip, kad pardavėjai nenukentėtų dėl devizų išvežimo suvaržymų Latvijoje.

Sutartis bus ratifikuota ir įsigalios šio mėnesio gale.

Nauji pertvarkymai teismų srity.

Dabar policija įvykdo teismo sprendimus civilinėse bylose ir įteikinėja bylininkams teismų šaukimus.

Norima policijai uuo tu pareigų atleisti. Šaukimų įteikimas bus pavestas miestų ir valsčių savivaldybėms, o visus teismo sprendimų civilinėse bylose įvykdymus ir išieškojimus pavesti tik anstoliams.

Bus kontroliuojamas linų supirkimėjimas.

Policijai duotas parėdymas stripiatį prižiūrėti linų kontrolės nuostatų vykdymą. Bus prižiūrinama, kad neturin tieji leidimų nesupirkinėtų linų ir kad turintieji leidimus nesupirkinėtų tuose rajonuose, kuriems neturi leidimo prekiauti.

Gandai apie Lietuvos Demarsą Tautų Sąjungoje.

„Koenigsberger Allgemeine Zeitung“ atspausdino sensaciną pranešimą, kuriame sako patyręs iš gerai informuoti sluoksniu, kad Lietuva patieksianti skundą tautų sąjungai dėl Vokietijos kišimosi į Lietuvos vidaus reikalus.

Ir „Ostsee-Beobachter“ šiomis dienomis esąs paskelbęs, kad Lietuvos vyriausybė Vokietijai apskųsianti tautų sąjungai už prekybos sutarties sulaužymą, už mažoją pasienio susisiekimo suvaržymą, už neišdėvimą tranzito vizų Lietuvos piliečiams, už trukdyimą Lietuvos tranzito per Vokietiją, už aršią priešlėtinę propagandą per Vokietijos radiophonus ir spaudą ir bendrai už kišimasi į Lietuvos vidaus reikalus.

Atskėja Klaipėdos krašto seimelio rinkimų rezultatai.

Jau prieš kelis metus Klaipėdos krašte buvo pradėta kalbėti apie neteisėtus Lietuvos pasų išdavimus to krašto gyventojams. Bet visai krašto valdžiai esant vokiečių rankose, šių kalbų nebuvo galima patikrinti. Pereitų metų vidury jomis susidomėjo krašto gubernatorių dr. Novakas. Jis tuo jau tam tikrai komisijai pavedė padaryti patikrinimus pasų išdavimo įstaigoje. Šių metų pradžioje komisija jau baigė darbą. Iš jos patikrinimo matyti, kad Klaipėdos krašto pasų išdavimo įstaiga keliems tūkstantiems žmonių neteisėtai išdavė Lietuvos pasus ir jiems pripažino Lietuvos pilietybę. Be to, labai daug krašto gyventojų gavo tam tikrus pažymėjimus, kad jie turi teisę rinkti Klaipėdos krašto seimelį. Tuo būdu, tūkstantiai žmonių, žinoma, vokiečiai, neteisėtai dalyvaudavo Klaipėdos krašto seimelio rinkimuose ir balsuodavo už vokiškas partijas. Net paaiškėjo, kad kai kurie dabartinio seimelio atstovai neturėjo rinkimui teisės. Anuomet galings vokiškos partijos nesidrovėdavo viešai per įtakoję esančias įstaigas, klastoti Klaipėdos krašto seimelio rinkimus.

Tsb.

Lietuvos ir Latvijos kariuomenės jau pradeda keistis karininkais.

Vasario pradžioje Kaune viešėjęs Latvijos kariuomenės gen. Berkis susitarė su Lietuvos kariuomenės vadovybe pasikeisti karininkais stažui atlikti. Dabar šis susitarimas jau vykdomas. Keli Lietuvos karininkai jau nusistę į Latvijos kariuomenę, o latvių karininkai jau atvyko Lietuvos kariuomenę. Toks abiejų kraštų karininkų pasikeitimas ilgiam laikui turės daug reikšmės Lietuvos ir Latvijos suartėjimui.

Tsb.

Jau kelinta savaitė Lietuvos arklini (zeimatukai) vežami į Daniją laukų darbams. Įvairiose Lietuvos vietose sūpirti arkliniai pristatomi į laivus ir jūromis gabenami į Daniją. Per savaitę iš Lietuvos Danija nuperka po 300 arklių.

Tsb.

Kiek šiuo metu visoje Lietuvoje yra gyventojų, dabar sunku pasakyti, nes paskutinis Lietuvos gyventojų surašymas buvo 1923 metais. Bet apytikrėmis žinomis, dabar Nep. Lietuvoje yra 2.476.154 gyventojai; 1.190534 vyrų ir 1.285.620 moterų. Tikslu Lietuvos gyventojų skaičių nustatys šių metų gale rūpinas visuotinis gyventojų surašymas.

Tsb.

Š. m. vasario mėn. Lietuvos prekyba su užsieniais davė puštrečio milijono litų pelno. Daugiausiai pelno davė javai ir mėsa.

Tsb.

Kovo viduryje Lietuvoje lankėsi žymiausias švedų politikos laikraščio redaktorius Nils Bohman. Sveičias apilankė Klaipėdą ir Kauną, kur susipažino su Lietuvos kultūrinio, ekonominio ir politinio gyvenimu. Jis savo ir kituose įtakinguose švedų laikraščiuose gana daug ir palankiai rašė apie Lietuvą.

Tsb.

Kovo 15 d. pradėjo eiti pareigas naujas draugiškos užsien. lietuviams remti reikalų vedėjas Jonas Vilkaitis. Ankščiau jis buvo vidaus reikalų ministro ir Kauno ligonių kasos direktorius.

Tsb.

SKAITYK IR PLATINK

„LIETUVI“

(Bus daugiau).

V. Gylys.

Tėvynei.

Lietuva manol Gintasai krašte! Mano svajonių, sapnų žalis... Kaip aš norėčiau tau laimę nešti Prikelt iš miego senas pilis.

Prikelt iš miego kaulus didvyrių Kurie iš melės dėl tavę mirė. Kurie dainos šimtmėčių girių Tave į garbę vedė ir yrė...

Kaulais nusėję tavo krūtine, Mirtim palaimino tavo laukus... Šiandie laimėję kovą paskutinę Prauntem didvyrių užmiršus ta...

Gyvuok, tėvyne! Stiprieji sūnūs Nebeleis priešui mindžiot krūtinę...

Prig'audė didvyrių kritusių kūnus, Aukoms laimėjai kovą paskutinę

Nelūšk, tėvyne! Nors priešas tavo Tyko palmti tavo teises. Neleisim ginklo iš rankų savo... Mes atgalvinsim pilis visas.

taip nugastajama kai ir Lietuvoje šie tas pavizdys pakartojamas? Jei tiesa, kad Klaipėdos naciai neruošė sąmokslą prieš Lietuvos valstybę, tai ir Jasutis negalėjo būti laikomas išdaviku, bet kodėl vis delto jį nužudė? Ne jau jis (Jasutis) buvo nužūdytas kieno — nors nsmėniniais sumetimais, ir ytin pabrunkina kad Fureris „užinojęs apie mirties sprendimą žmogžudžiams, taip pabaštas“.

Jei reikala nacinėseme taip kaip išties yra buvę, turint galvoje kad Jasutis galėjo būti pašauktas šitos politinės bylos teisman lindininku, tai daro ei visai aišku ką jis galėjo pasakyti apie nacių organizaciją, kuri nieko bendro su „kultūriniais uždaviniais“ neturėjo. Tad šiuo atveju Lietuva turėjo teisės, kai reikalas eina apie sąmokslą, kuris siekė atplėsti dalį jos žemių.

Lietuva yra nedidelė ir neturtinga. Ji iš dalies priklauso ekonominiu žvilgsniu Vokietijos. Šito krašto vyriausybė nebuvo jokio išskaldinavimo su stipriai kašmynu susirūti. Visai kitaip atrodo, žiurint iš vokiečių pusės. Gražinimas visų kraštų, kuriuose gyvena vokiečių mažumos yra vokiečių nacionalsocialistų programon įtrauktas. Tą programą naciai yra pasisavinę iš visvokiečių (Alldeutschu).

Ypatinai nacionalsocialistai yra pasistatę uždaviniiu atsilimti visas tas žemes, kurias jie prarado Didžiojo karo metu. Pasaulis žino tuos metodus, kurie (nacių) panaudojami gražintinų žemių „subrendinimui“. Tam jie panaudoja organizacijas, sudarytas Sturm — Abteilungen (smogiamųjų dalių) pavyz-

Nauji „Gimtosios Kalbos“ Leidėjai.

Būrelis kalbinkų ir literatų prieš porą metų pradėjo leisti kalbos laikraštį vardu „GIMTOJI KALBA“. Jame rašoma praktinės kalbos klausimais, dedama įvairių terminų, atsakoma į skaitytojų abejonimus kalbos dalykais, žodžių, laikraštis skirtas platesnei visuomenei, kad ji tinkamai pramoktų lietuviškai ir kovotų su bjauriu kalbos darkymu bendrinėje šnekamojoje ir rašomojoje kalboje. „Gimtąją Kalbą“ iki šiol leido patys sumanytojai, o redakcinę komisiją sudarė rašytoja S. Čiurlionienė, V. Kamantauskas, Dr. A. Salys ir J. Talmantas. Apsidėjus neplatinamas laikraštis neturėjo didelio tiražo. Iš prenumeratos galima buvo apmokėti tik už spaudinimą ir išsiuntinimą. Honorarų nemokant ėmė trūkti raštų. Todėl „Gimtosios Kalbos“ leidimas pernai pakriko.

„SAKALO“ b-vė vertinama pradėta kultūrinį darbą ir rūpindamasi tuo pačiu reikalu, kaip ir pirmaieji „G. K.“ leidėjai, paėmė leisti GIMTĄJĄ KALBĄ nuo 1935 m. vasario mėn. „SAKALO“ b-vė turi nemažą visuomenės pasitikėjimą, taigi galima pasikliauti, kad šiuo atveju ji visuomenės nepavils.

Naujieji leidėjai yra pasiryžę „Gimtąją Kalbą“ leisti reguliariai, per mėnesį po vieną numerį, o vasaros mėnesiais numerius dvigubinti. Taip per metus išeis nemažiau kaip 10 numerių. Redakciją dabar sudaro Dr. Pr. Skardžius, Dr. Ant. Salys ir Jurgis Palmantas. „Gimtąją Kalbą“ aprūpinę raštais žadasi „Lietuvių Kalbos Draugijos“ nariai. Tad laikraščio leidimas ir redagavimas dabar organizuotiesiems. Naujų leidėjų susirūpinimas šio laikraščio likimu labai girtinas dalykas. Iš tikrųjų šnekamosios ir rašomosios kalbos grynumas ir taisyklingumas pas mus labai apleistas. Tuo tiek privatiname gyvenime, tik viešosiose įstaigose patys iš savęs tyčiojamės. O tautinė savigarba reikalauja rūpintis, kad kiekvienas žviesėnis lietuvis, juo-

ba viešųjų įstaigų tarnautojas ar valdininkas padoriai mokėtų lietuvių kalbą žodžiu ir raštu, nes tik tuo būdu tinka mal reprezentuos savo įstaigą.

Pritardami kaip kiekvienam taip ir šiam kilniam kultūros darbuvi, rekomenduojame visiems savo skaitytojams užsiprenumeruoti „GIMTĄJĄ KALBĄ“. Metams ji kaštuoja tik Lt. 2,50. Už siony—Lt. 4. Prenumeratą siųsti ir visais reikalais kreiptis šiuo adresu „SAKALO“ b-vė, KAUNAS, Putvinskio g. 14, tel. 29—98.

Skaityk ir Platink
„LIETUVI“

Kaunas 1935 m. kovo 12 d.
Respublikos Prezidento
Kanceliarija
Nr. 2366

Ponui Lietuvos Konsului
São Paulo, Brazilija

Jo Ekscelencijos Respublikos Prezidento pavedamas, prašau padėkoti Pono Prezidento vardu Brazilijos lietuvių išelių jaunimo Sąjungai „Viltis“ už atsiųstą Jam sveikinimą ir linkėjimus savo suvažiavimo proga ir palinkėti jaunimui geriausios kloties jo organizuotam veikimui.

P. Bielskis.
Kanceliarijos Viršininkas

Kaune bus Pabaltijo Valstybių Užsienų Reikalų Ministerių Konferencija.

Pernai rugsėjo 12 d. Zenevoje pa-

sirašytoji Pabaltijo valstybių santarvė numato, kad kasmet du kartu, kiekvienoje iš trijų valstybių įvyks Pabaltijo valstybių užsienų reikalų ministerių konferencijos. Pirmoji tokia konferencija buvo praėjusių metų lapkričio mėn pabaigoje Estijos sostinėje Taine.

Antroji konferencija iš eilės turi būti laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune. Dabar gauta žinia, kad ši konferencija Kaune įvyks balandžio mėnesį. Šį kartą Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienų reikalų ministeriai svarstys pasuose vizų panaikinimo klausimą visose trijose Pabaltijo valstybėse tarpusavio susisiekime. Numatoma, kad konferencijoje Lietuvą atstovaus užsienų reikalų ministeris St. Lozoraitis, Latviją — vice-ministeris Munters ir Estiją ministeris Seljama. Konferencijai pirmininkaus St. Lozoraitis. Joje dar dalyvaus visų trijų Pabaltijo valstybių atsakingi užsienų politikos vadovai.

Tsb.

Villa Zelina

Pigiausią žemės sklypą išsimokėjimui, nuo 30\$000 i mėnesi be inasū ir nuosimčiu, nuo 10\$000 kvadratinis metras.

Greitu laiku bus pastatyta didžiulė ir graži lietuvių katalikų bažnyčia, kurios pamatai jau pašventinti, dalyvausiant daugybei tikinčiųjų, kaip kad aprašė visi São Paulo miesto laikraščiai.

Omnibusai iš Mercado Velho iki vietos 400 reisų. Bondės 32 Villa Prudente iš Praça da Sè.

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. vietoje, Avenida Zelina, 33 pas KARLO KORKIŠKO.

KAROLIS VAIRAS.

Po D.U.L.R. Susirinkimo.

PIRMININKO KELIONĖ AMERIKA. — PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESAS — PROGRAMINIAI DRAUGIJOS DARBAI.

Pono R. Skipičio, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Pirmininko, kelionės į Ameriką laikas jau nustatytas: iš Kauno jis išvyksta kovo m. 22 d., o kovo 27 d. išplaukia iš Šerburgo laivu „Olympic“. New Yorke turės būti balandžio m. 1 ar 2 d. Apie jo kelionės tikslus neberašysiu, nes esu juos minėjęs kituose savo straipsniuose.

Prieš pirmininkui išvykstant, galutinai jau nustatytas laikas ir viso pasaulio lietuvių kongresui: jis įvyks Kaune, 1935 m. rugpjūčio m. 11 — 17 dienomis. Svarbiausias ir pirmininko kelionės tikslas yra išsiųsti su Jungtinių Valstybių lietuviams dėl kongreso programo ir dėl išsiųstųjų iš jo kitų ateities darbų.

Po metinio draugijos susirinkimo, perrinkus valdybą, gyvai greičiau plėsti draugijos darbų programą ir tuo tikslu draugijos valdyba turi nuolatinius, beveik kas antras vakaras, savo posėdžius.

Pirmoje eilėje yra, aiškūs dalykas mūsų išelių ištautėjimo klausimas. Šitai nelaimi sulaukyti yra įvairių priemonių: 1) pradžios mokyklos įvairiose didesnėse išelių kolonijose, 2) stipendijos ir kitokia parama jaunimui išvyti mokytis, 3) lietuvių biblioteko-

kos ir skaityklos užsieny, 4) vaikų ir jaunimo ekskursijos į Lietuvą ir kt.

Kokią daro draugija įtaką į užsienio lietuvių ūpą ir kaip reikšminga yra kad ir nelabai kartais didelė jos pašalpa, matyti iš to darbo, kurį išėviai jau yra atlikę įvairiose užsienio kolonijose, o ypatingai Pietų Amerikoje, atskirais tu kolonijū žyčiais jau buvo spaudoje taip mano, taip ir kitų pranešta.

Draugijos darbų progrome svarbiausią vietą užima išelių pradžios mokyklos. Šiaurės Amerikoje, Jungtinėse Valstybėse, kur yra seniausia ir skaitlingiausia mūsų išelių kolonija, jie patys jau turi daugybę savo mokyklų, kurių ne viena gali būti pavyzdžiu net ir nepriklausomai Lietuvai. Tad ypatingai šiuo atveju pagalbos amerikiečiai gal ir nėra reikalingi. Mazesnės mokyklos, kurias veda patriotiškai nusiteikę amerikiečiai lietuviai, Draugija Užs. Liet. Remti yra visados pasirėngusi padėti ir, reikalmi esant, padeda. Mokyklų reikalingumas jaučiamas labiausiai tuose kraštuose, kur mūsų išelių dar jauna, pvzd. Pietų Amerikoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Pietų Afrikoje, Australijoje. Reikia ju ir Rytuose: Estijoje, Charbine, Šanchajuje, Artimiauose mūsų kaimynuose, Latvijoje

tas klausimas tvarkomas ir sąlygos yra palankesnės, negu kitur.

Prie šiandieninių santykių tarp Lietuvos ir Lenkijos, tarp Lietuvos ir Vokietijos, lietuviškų mokyklų reikalas Lenkijoje Vilniaus krašte ir Prūsų Lietuvoje yra mums neprieinamas ir noroms nenoroms tenka laukti palankesnių aplinkybių.

Antra programinio darbo vieta tenka lietuviškoms bibliotekoms ir skaitykloms užsieniuose. Pradžią jau padarė Draugija Užs. Liet. Remti, vienais tiktais praėjusiais metais yra davusi užsienio lietuviams apie 14.000 knygų. Šiais metais tas darbas bus, be abejonės, dar labiau praplėstas. Prie dabartinio lietuviškų knygų pigumo, suliginus jas su spausdintomis užsieniuose, bibliotekų steigimas nebūtų sunkus, — čia daug gali padėti Jungtinių Valstybių lietuvių susivienijimai, per savo kuopas, įvairios jų draugijos ir klubai. Reikalinga tikrai jų iniciatyva, suma numas ir gal šiek tiek lėšų patalpoms, knygų katalogavimui ir priežiūrai. Amerikiečiai ir bendrai užsieniečiai lietuviai, steigdami savo bibliotekas, atliktų labai žymų savo kultūros darbą ir gerokai padėtų Lietuvos knygai tobulėti ir kilti.

Draugijos Užs. Liet. Remti progrome yra, be suminėtu jau mano pranešimuose kongreso ir pasaulio lietuvių sąjungos, lietuvių kultūros namai skaitlingesnėse mūsų išelių kolonijose, ir žemės ūkio kolonijose. Apie tuos dalykus rašysiu kitomis progomis.

PRADEDAMA TARTIS DEL LIETUVOS IR LATVIJOS PREZIDENTŲ VIZITŲ.

Lietuvoje ir Latvijoje jau iš seniau kalbama, kad abiejų valstybių prezidentai pasikeis vizitais. Dabar šioms kalboms duoda rimtą pagrindą pernai pasirašytoji Pabaltijo valstybių santarvė, kuria tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos sustiprinti draugiškumo ryšiai.

Kiek ankščiau Lietuvos ir Latvijos Prezidentų vizitai buvo tik tuščios kalbos, tik dabar jie pradeda įgauti vis tikresnio pobūdžio. Iš politinių sluoksnių patiriama, kad ten manoma, jog dabar pats tinkamiausias laikas abiem valstybėms galvoms apsilankyti kaimyninėje valstybėje ir giminingoje tautoje. Kalbama, kad vienas žymus Latvijos valdžios asmuo teiravosi kurio būdu būtų galima šis apsilankymas įvykdyti. Jis manęs, kad Latvijos Prezidentas Kviesis turėtų pirmas apsilankyti Lietuvos Prezidentą Smetoną. Tuo būdu atrodytų, kad jau netrukus Lietuvoje bus galima matyti Latvijos valstybės Prezidentą su draugiumo ir politinio vizitu. Po to Lietuvos Prezidentas Smetona vyks į Latviją.

Tsb.

„LIETUVIS“

— GYVENIMO VEIDRODIS.

Reikty dirbti išvien.

Stebint, čia išeivioj, mūsų lietuvių mokyklų gyvenimą kartis nuo karto tenka pastebėti reiškių, sukeliančių ne labai džiuginančias perspektyvas. Tiesa, mokyklos veikia, ir savo užduoti, ant kiek joms leidžia sąlygos, atlieka gerai, bet atrodo, kad to viso dar būtų lyg ir per maža. Iškilti savo vertingumai jreikiama joms aukštuma, įsigyti mūsų išeivių visuomenėje simpatijų ir prie jų prisirišimą, mokyklos kol kas dar nepajęgia.

Žinoma, tam nemažą kliūčių daro visokie tamsūs, vadinamas „ekstremistinis“, ištautėjęs galvalas. Nevisuomet palankios ligi šiol veikimo sąlygos, bet nei kiek nemažiau kalti ir tie, kurie tas mokyklas išaliko ir jose dirba. Tėvų nepasitenkinimas mokytojais, mokytojų nuolatiniui nusikandimui tėvais, aiškiai parodo, kad vienoms kitų gerai nepažįstant, nesuprantant, nemokama sugyventi, nemokama vieningai bendro ir vertingo darbo dirbti.

O toksai sugyvenimas, susitarimas auklėjimo darbe yra būtinas, nes kitaip nukentčia mokyklų autoritetas, o dar daugiau vaikučiai, kurie jose yra auklėjami.

Labai gerai žinoma, kad vaikų auklėjimo darbas, tik dirbant vieningai iš sutartinai mokytojams su tėvais, duoda gerų vaisių.

Kiekvieno mokytojo pareiga turėti kuoglandžiausius ryšius su jo auklėjamų vaikų tėvais. Tėvų jį prievolė, taip pat artimiausiai bendradarbiauti su mokytojais, visad ir visame jims padėti. Tokiai bendradarbiavimas be abejo sudarys auklėjimui sąlygas, kuriose jo besivystančias kaip fizinės, taip psichinės gales pilnai bus galima pakreipti norima linkme.

Bet jie tarp mokytojo ir tėvų ne bus sutartinės, neabėjotiniai turės būti reakcinio pobūdžio priešginiavimi, kas abipusį auklėjimo darbą pavers vežais.

Tėvai yra vaikai, kaip fiziniai taip moraliai, autoritetu, su kuriuo vaitas noroms nenoroms turi skaitytis ir jam tikėti. Bet mokykla yra taip pat nemažesnės reikšmės autoritetu, atskleidžiančiu vaikui daug gyvenimo gyveni mo paslaptių, atodančių tai graikėliai silpnutei asmenybei stačiai stebuklais. Kaip magikas savo nepaprastais veikimais žavėja žiūrovus darydamas ant jų savo įtaką, taip pat mokykla žavėja vaiką ir savo įtaka verčia jį ją gerbti ir jai tikėti. Ir kada tie du autoritetai priešingai vienis itam žm. vaiką įtikinėti ir to viens kitą žeminėti, be abejo nustos pagarbos viens ir kita. Reiškia nukentės abu, bet rezultate gausis tai, kad daugiausia nukentės vaikas. Ir štai kodėl:

Del gauti, iš nusistačiusios prieš tėvus mokyklos, įstiktimų, vaikas nus to gerbės tėvus, nustos kartu ir tėvų meilės bei malonės. Įtikinėjamas jį prieš mokyklą nusistačiusių tėvų, tas pats vaikas nustos gerbės mokyklą, ne tikės teikiama jam jos mokslu, taps jam abėjingu ir, pagaliau praras visai norą mokintis. Ir kasgi tada?.. Liks nemokša, atsilikėliu, visai netinkamu šiu laikų gyvenimui žmogui.

Panašus faktas mūsų mokyklų gyvenime paskartodavo, kartais ir dabar kartojasi. Tam mes turime apgailestauti ir stengtis rasti būdus bei priemones tiems nenormalumams pašalinti. Geriausias ir tinkamiausias tam priemonės tai visuotini mokinių tėvų susirinkimas, kuriu, dėja mūsų tėvai stačiai vengia ir lankyti nenori.

Per tokius susirinkimus mokytojai turėtų prašyti patikinti tėvams apie mokyimo tvarką, darbo sąlygas, duoti pedagoginių nurodymų iš auklėjimo srities.

Tėvai galėtų pareikėti savo pageidavimus, nurodyti jų pastebėjus trūkumus, bei netikslumus.

Susirinkimai galėtų būti įvairia mi paskaitomis, bendru skaitymu pedagoginio ir auklėjamo turinio literatūros.

Per tokius susirinkimus ir būtų geriausia proca vieniems kitus pažinti, suprasti, pasitarti del darbo ir veikimo, kuris kolektyviai ir bendromis pajėgomis dirbamas duos šimteriopai gražomnių vaisių ir pašalinis galūtinai klūtis trukdančias mūsų mokyklų pažangai.

Ž. D.

Ar tai ne lengvalikis-kumas.

Dar, rodos, neseni laikai ir daugelis atmena, kaip „dedė“ Kiršteinas per „Alfos“ bendrovę neįmaneliams lietuviams Kaune pardavinėjo Brazilijos žemes. Kiek paskiau asaru, keiksmų ir neišmių, kurias jau, kaip rodo praktika, pradeda pamiršti.

Pastaruoju laiku čia priviso daugybė visokių kapitalizacijos ir panašių bendrovių, kurios naiškiems piliečiams žada nepaprastai „lengvomis“ sąlygomis paskolinti pinigų nekilnojamam turtui įsigyti arba tiesiog nurodytą tokį turtą nupirkti. Tik, žinoma, reikta tokiai „maloningai“ bendrovei keletą ar keliohiką m. nesų mokėti tam tikras nustatytas mėnesines ratas.

Atstovų rūmose ir vykdomosios valdžios sferose jau keletą sykių buvo iškilęs klausimas tokias bendroves uždaryti, tačiau esant aktualiesnių reikalų tokia neniški padėtis vis tebesitęsia, o tuo tarpu „labdaringos“ bendrovės dirba savo darbą.

Kas daugiau nusivokia aritmetikoje, tam nesunku išsakačiuoti, jog tokia bendrovė, turėdama ir mižnišką kapitalą negalėtų savo neaprežto skaičiaus kompromisų (kontraktų) išvaidyti, jei tiek kontraktai būtų taip aiškūs, kaip bendrovių agentai įtikinėja naiškius piliečius. D ja, tos bendrovės daugumoje yra visiškai nepajęgios ir verčianis tik iš gautų mėnesiniu įmokėjimų, o jų kontraktai tokie painūs, kad pilietis tik laukiu praėjus pamatys, kad ten pa žymėtos klauzulės „gali gauti“ bus išaiškintos, ir visai teisingai j „ne būti nai turti gauti“. Kompromisų painumas leis bendrovėms dar kai kurį laiką veikti, kaip kai kurie mokytojai tikrai pasijus j bučį pakliuvę. Kas toliau bus, tai nesvarbu. Pakliuvę j bučį sausas nebeišvažiuos. Bet mes perspėjame savo skaitytojus ir visus lietuvius geriau to būčio išvengti.

Kl.

„Lietuviu Sąjungos“ vardu igyto turto naudojimosi taisyklės.

1) Pirmon eilėn neįdomasis L. Sąjungos turtas, atseit mokykloms patalpos, yra naudojamas lietuviškoms mokykloms laikyti.

Visas pelnas gaunamas iš to naudojimosi, eina tik mokykloms reikalams. 2) Tos pačios patalpos mokyklų užleidžiamos nemokamai ruošti viešo būdžio mokslinėms paskaitoms, konferencijoms, švenčių bei sukaityvų minėjimams, Vasario 16-tos, Liepos 17 Darius—Girėno. ir Spalių 9 d. minėjimams, su koncertais bei vaidinimais ar kitomis pramogomis.

3) Visais kitais, antrame punkte neišvardytais atsitikimais, tos pačios mokyklų patalpos gali būti naudojamos, išaliko apie tai pranešus L. Sąjungos Valdybai, kuri duoda savo sutikimą patalpa naudotis, nurodydama raštu prašančiai organizacijai ar asmeniui sąlygas kuriois ta ar kita patalpa atsitiktinai užleidžiama.

4) Visoms organizacijoms, L. Sąjungos nariams ir pašaliniesiems asmenims bei jų organizacijoms išaliko pranešama ir jie griežtai įspėjami, kad vadinamųjų koncertų, šneigų ar kitais motyvais panaudodami šias patalpas, neturi teisės laikyti bufeto su svajinamais gerimais.

Kartą pastebėti šitos sąlygos nesilaikant, gali būti suspenduoti visiems mes taish laikui naudotis L. Sąjungos patalpomis.

5) Aukščiaui skelbiamos taisyklės protokoluojamos eiliniame Lietuvių Sąjungos Valdybos posėdyje ir pradeda veikti nuo 1935 m. balandžio 15 d.

Kronika.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJŲ POSĖDIS.

Praeištą šestadienį Lietuvių Namuose įvyko Lietuvių S-gos Brazilijoje valdybos eilinis posėdis, kuriame priimtos neudjimosi S-gos įgytu turtu taisyklės (jas skelbiame atskirai). Po neilgų diskusijų projektas buvo priimtas. Taisyklės pradeda veikti nuo š. m. balandžio 15 d.

Nutarta leisti „Vilties“ Centro Valdybai pastatyti vieną vakarą S-gos patalpose, ruo Coxipó, 13, nemokamai, pa dengus būtinus švaros palaikymo ir užšvies, išlaidas. „Vilties“ S-gai šis palengvinimas suteiktas, kaip daugiausiai iš organizacijų prisidėjusiai prie Dr. V. Kudirkos rūmų statybos. Vakaras rengiamas Velykų pirmą dieną.

Toliau leista Sporto S-gos „Lithuana“ Mokos skyriui persikelti į Dr. V. Kudirkos rūmose skirtą patalpą, už kurią nustatytas tam tikras mėnesinis mokesnis.

B.

ŠVIESOS. D-JOS SUSIRINKIMAS.

Pasibaigus Lietuvių S-gos Brazilijoje v-bos posėdžiui, „Lietuvio“ Redakcijos bute įvyko Spaudos draugijos „Šviesos“ narių—pajininkų susirinkimas, kuriu pirminkavo p. A. Majus, sekretoriavo E. Pažera.

Paaikškinus šio susirinkimo tikslą „Lietuvio“ Redakcijos ir Administracijos pranešimas, kurį padarė Redaktorius St. Vancevičius. Iš pranešimo paaiškėjo, kad laikraščio skaitytojų bei preneratorių skaičius žymiai padidėjęs. Surasta keil nauji bendarbiai bei korespondentai. Laikraščio medžiagi ne padėtis taip pat pagerėjo, kas davė galimybės leisti laikraštį, vieton šėsiu, aštuonių puslapių.

Toliau padarė pranešimą Lietuvos Konsulato skirtas revizorius p. B. Steponaitis, kuris patikrinęs „Lietuvio“ Redakcijos ir Administracijos bylas, kasa, knygas bei „Šviesos“ draugijos turtą, perskaitė Aktą. Iš Akto ir pranešimo paaiškėjo, kad dokumentai, bylos bei kasa vedami tvarkingai. Jokių nesąžiningumų nepastebėta. „Šviesos“ draugijos turtas yra surašytas turtu knygoje pirkimo datų tvarkoje ir vedamas bei prižiūrimas tvarkingai.

Po pranešimų buvo renkama draugijos valdyba bei kontrolės komisija. Valdybon išrinkti: L. Gaikalas—pirmininku, St. Vancevičius—išdininku ir E. Pažera—sekretorium; B. Steponaitis liko kandidatu. Kontrolės Komisijon išrinkti: A. Serbenta, P. Korsakas ir L. Malienė. Naujai valdybai pavestas laikraščio tvarkymas bei priežiūra. Laikraščio Redaktorium ir Administratorium ir toliau lieka St. Vancevičius. Susirinkimas baigėsi 8 v. vakaro.

Narys.

T. MAŽEIKA DAINUOS RUSŲ KLUBE.

Vienas iš žinomiausių S. Paulo rusų klubų stato didelį koncertą, balandžio 20 dieną. Minėtam koncerto dainuoti pakviestas ir žinomas mūsų kolonijos solistas p. T. Mažeika. Kaip jau buvo pranešta, gegužės 4 d. p. Mažeika stato savo koncertą Vila Anastazioj.

ŽURNALO „VILTIS“ Nr. 2

išeis šį mėn. galimas daiktas, kad dar prieš Velykas. Antras žurnalo numeris jau ruošiamas spaudai. Antram numery tilsps daugiau gražių iliustracijų, rimtų straipsnių, eilėraščių, apysakų ir t. t.

Pirmas „Vilties“ žurnalo numeris turėjo didelį pasisekimą. Jo išsiplatino labai daug. Manoma, kad nepaisant didelių išlaidų, kurių reikalavė žurnalo išleidimas, jis ir toliau eis gana gerai. Mūsų jaunimas jį mielai skaito.

V. ANASTACIO. Šiame priemiesty, Vengrų bažnyčioje š. m. balandžio mėn. 5, 6 ir 7 d. įvyko Velykinišs rekolekcijos lietuviams, kurias aiškė Šo Paulo lietuvių Klebonas kub. B. Sugintas.

Per visas tris rekolekcijų dienas žmonių bažnyčioje buvo labai daug, kas parodo, kad mūsų žmonės tikybinėms dvasios reikalams dar nėra visai atšalę. Tuo mes dar galime didizuotis ir džiugintis. Ypač sekmandienį per pamaldas, kukli bažnyčioje buvo žmonių kilmis tų prikimsta.

Kaip rekolekcijoms, per kurias virė 100 žmonių priešo išpažinties, taip pamaldomis, ypač gražiū pamokslu, žmonės labai patenkinti ir būtų dar daugiau dėkingi gerb. klebonui, kad nors kartą per mėnesį tokias pamaldas šiame rajone atlaikytų.

Per rekolekcijas buvo užrašynėjami ir Šv. Juozapo Bendruomenės nariai, kurių prisiraė virė 70.

Parapijonis.

ATSISTATYDINO KLAIPĖDOS KRAŠTO GUBERNATORIUS.

Telegrama iš Kauno praneša, kad šiomis dienomis atsistatydino Klaipėdos krašto gubernatorius Dr. Navakas. Nauju gubernatorium paskirtas Kurkauskas, buvęs Žemės Ūkio Rūmų pirmininkas. Atsistatydinimo priežastis telegramoje nenurodoma.

NACIAI PRALAIMĖJO DANCIGO SEIMO RINKIMUS.

Šiomis dienomis pasibaigė laisvojo miesto, Dancigo atstovų ramų rinkimai. Prieš rinkimus nepaprastai smarkią agitaciją varė vokiečiai naciai, gyvenantieji Dancigo. Naciai tikėjosi laimėti mažiausia 2/3 visų balsų ir tuo būdu likti beveik visiškais šio laisvojo miesto šeimininkais. Nežiūrint visų pastangų ir priemonių, naciai vargalais negalais, gavo vos 60% visų balsų. Tokie būdu naciams nepavyks pakeisti Dancigo konstitucijos bei tvarkos. Per rinkimus įvyko keletas didesnių incidentų, kurios išaukė vokiečiai naciai, persekiodami tuos, kurie balsavo ne už juos.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti „LIETUVIO“ prenumeratą 1935 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

Amžina Atlisi Vincas Atkočaitis

Praeitam mūsų laikraščio numerį buvo kronikoje trumpai pranešta apie tragiką mirtį žinomo spaudos darbininko ir poeto, V. Atkočiaus. Ši liūdna žinia labai nustebino buvusius jo draugus ir pažįstamus, kurių jis nemažai turėjo. Daugiausia todėl, kad vėlio nis pats buvo savo mirties priežastimi — pats sau atėmė gyvybę.

Zinia apie baisią tragediją giliai sujaudino ir mane, nes, amžinai atilsį, Vincas buvo vienas iš geriausiųjų mano draugu. Man pirmąjį S. Paulį teko sužinoti apie įvykį nelaimę. Apie ją pranešė vienas iš jo draugu, «Lietuvio» skaitytojas P. Merkys, gyvenantis Prezidente Alves, kur įvyko Vincos tragedija. Jis kartu atsuntė man ir žemiau dedamą atsisveikinimo laišką. Štai jo turinys:

St. Vancevičiui,
S. Paulo.

Olega —

Pasaulis toks tolimas, nepažįstamas sfinksas! Toks pilnas skausmų ir apcaulėsi!

O dienos!

Tokios pilkos, niūrios! Nieko neduodančios trokštančiai sielai...

Pasaulis pagirds mane nuodų taupe, kuri mane veda į šaltą kapą. Juk vistiek: šiandien, ar rytoj?!

Brangus Kolegal.

Tik paskutinį kartą teprašau... Parašyk «Lietuvy» arba «Vilty» apie mano tragiką mirtį; nenorėdamas būti niekam sunkenybe — braukiu save iš gyvenančių tarpo...

Dirbau kiek galėjau... bet dėlai Sunkios gyvenimo aplinkybės privertė mane apiešti šį vargo pasaulį. Nors daug kam esu kaltas — bet atlyginti negaliu, nes išsekė viskas iš mano kūno ir sielos. Jaučiu didelę tuštumą toje krūtinėje, kuri dar kelios dienos atžai taip troško gyventi... dirbti, bet dirbti ką nors kilnaus — naudingo...

Ir šiandien?!

Šiandien esu šaltas, bejausmis sutvėrimas. Spaudžiu ranką šaltą brau-

ningą ir žengiu į šaltą kapą...

Gyvenimas...

Kas jis?.. Tai vargo ir kančios dienos!

Gal kaip kas skaitys mane pamėšusiu?.. Ne!.. Nežinau?.. Bet man nemalonūs šis taip skurdus ir bejausmis pasaulis!.. Toks pilnas kančių ir skausmo...

Tiek to...

Sudiev, Tau, brangus Kolegal.

Sudiev, visiems mane atpauciančioms drangams!.. Sudiev, tau tekanti saule, kuri man daugiau nebesivili!

«Ave, vita, morturus te salutal!»

Sudiev, amžiniai!

Jūsų Vincas Atkočaitis.

P. S. Brangus Kolegal

Perduok paskutinį mano žodį Bronini ir Va'erijui — linkiu jiems daug laimės jų darbuose!.. Vincas Atkočaitis.

Paskaičius šį laišką, ne vienas paklaus: kodėl šis jaunas, sveikas ir energingas žmogus, pats sau pasidarė galą? Atsisveikinimo laiške nusižudymo priežastis nurodoma labai neaiškiai. Tačiau man ir kitiems, arčiau velionį pažinojusiems, ji aiški. Jo nusižudimo priežastis — nelaiminga meilė. Dėl jos Vincas suardė sau gyvenimą jau ne dabar, kada jis paleido kulka sau į galvą. Nelaiminga meilė buvo priežastimi jo dvasinio susmukimo.

Prieš keletą metų Vincas įsimylėjo ir vedė vieną lietuvaitę, kuri tuojau po vestuvių nuo jo pabėgo. Kodėl pabėgo ir jis pats negalėjo suprasti. Žano nos pabėgimas Vincui buvo bausis smūkis. Jis nepaprastai ją mylėjo ir iki pat savo tragiškos mirties negalėjo užmiršti. Dėl jos jis kasdien graužėsi, pradėjo gerti, norėdamas alkoholy paskandinti savo liūdesį ir nelaimę. Vincas buvo ne paprastai jautrus, geros širdies, bet silpnos valios žmogus. Savo liūdesį ir nelaimę jis kraščiau ir vaizdčiau išliedavo ant popieriūsi. Beveik visose jo eilėrašiuose, apysakose bei atsiminimuose

jaučiamas nepaprastas skausmas, liūdesys, melancholija. Jos — savo žmonos, jis niekaip užmiršti negalėjo. Jai jis rašė eiles, jos fotografija, kaip kokia brangi relikvija, visada kabojo prie jo lovos. Atsimenu, viename laiške jis man rašė: «Niekad jos neužmiršiu. Jei ji būtų mano tik mylimoji, gal būtų, kad raščiau kitą, gal ir užmirščiau...» Bet dabar... ji — mano žmona. Mano gyvenimas jau žuvs: ir nieks jo nebeatitaisys!.

1931 m., kada Vincas buvo «Lietuvio» redaktorium, jis dar kartą važavo pas savo žmoną į fazendą, norėdamas parsivešti ją į S. Paulo. Be to ir tada nuo jo pabėgo. Jau tada Vincas bandė nusižudyti, bet tik sužeidė. Nuo to laiko jis pradėjo dar daugiau krintas, blaškytis iš vienos vietos į kitą, kol pagaliau ryžosi atimti sau gyvybę.

Šiaip ir taip galvojanč, pateisinti šį jo žygi negalima. Bet kartu negalima jo ir smerkti, ne mūsų tarpe jo nėra. Galime tik apgailestauti, kad taip baisiai žuvo manas, ne tik geras draugas, tikras lietuvis; bet ir vienas iš geriausių Brazilijos lietuvių beletristų ir publicistų, kurių mes čia taip mažai turime.

Vėlonis buvo vienintėlis lietuvis poetas Brazilijoje, kurio eilėraščius taip mėgdavo mūsų jaunimas. Jis paliko nemažai rankraščių, kurių dalis randasi «Lietuvio» Redakcijoje.

«Lietuvio» skaitytojams Vincas buvo gerai pažįstamas iš savo raštų. Redaguodams šį laikraštį daugiau metų (1931-2 m., kada vadinosi «Lietuvio Brazilijoje») jis parašė daug publicistinių ir beletristinių straipsnių bei eilėraščių. Pasitraukęs iš redagavimo, nekuri laiką neraišė beveik nieko. Vėliau vėl pradėjo rašyti ir, paskutinio laiko buvo nuo latviniu «Lietuvio» ir «Vilties» bendradarbiu. Vielionis daug parsišė prieš pat savo tragiką mirtį. Po savo raštais jis pasirašinėdavo daugiausia slapyvardėmis: G. Faustas, V. Vaištaras, Mažunių Dėdė, V. Gytis, Vaištariokas ir kitomis.

Te būna lengva tau, brangus drauge, šios šalies žemelė!
St. Vancevičius.

SPORTAS

PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ PATALPĄ.

Ilgai vargęs svetimose, brangiai mokamose patalpose, Mokos «Lithuanijos» skyrius šiomis dienomis persikėlė į D-ro Vinco Kudirkos rūmus.

Skyrius yra dužiai dekingas Lietuvosui S-gai Brazilijoje, kuri leido jiems į šiuos rūmus persikelti. Taipat dėkin gas Konsului D-rui Mačiulniui, padėjusiam daug rūpesčio šiuos rūmus statant ir Sporto S-gą beremiant.

Taipat skyrius negali nepareikšti padėkos ir D-ro Vinco Kudirkos mokyklos vedėjui p. Vytautui Naitvaikai, kuris padėjo skyriui įsikurti, paskolindamas višiškaį gerą atliekamą rašomąją lentą.

Lithuanietis.

Šiuo pranešame, kad balandžio 23 d. (antradienį) įvygiai 8 val. vak. rua Coxipó 13, įvyksta Sporto S-gos «Lithuanijos» Mokos skyriaus visuotnas narių susirinkimas. Bus svarstomi svarbus klausimai. Visi nariai privalo dalyvauti. Taipat kviečiami atsilankyti ir svečiai.

Valdyba.

PING-PONGAS.

Praečia trečiadieni, balandžio mėn. 10 d. Bom Retiro «Lithuanijos» Infančiai (jaunesniųjų narių) ping pongu komanda žaidė rungtynes su Brazilų ping pongo komanda «Infantil Centenario». Lithuaniečių komandoje dalyvavo 5 Vysk. Mot. Valandžius mokyklos draugovės skautai. Rungtynes laimėjo lithuaniečiai šiais rezultatais:
I. Lith. 200 Centenario 118
II Lith. 150 Centenario 89
III Lith. 74 Centenario 100
Pralaimėjo tik III-ji komanda. Naujieji žaidikai skautai, kurie pirmą kartą rungtynėse dalyvavo, visi gerai užsirekomendavo.
E.

Klaipėdos sukilimui jau buvo bemušanti dvylikta valanda.

Lietuvos kariuomenės tosimas valstybės išdavimo byloje šiuo metu, eina kaltinimo ir gynimo kalbos. Labai svarbias, krašto padėtį ir abiųjų nacių nacionalsocialistų partijų darbus bei dvasią nušviečiantis kalbas teisme pasako kaltinimo advokatai: Mykolas Slezevičius ir Z. Toliušis. Adv. Slezevičius sako, kad Neumano ir Zaso partijos, prisidengusios nekaltybės skraiste, visomis jėgomis skleidė mintis, kad Klaipėdos kraštas būtų prijungtas prie Vokietijos. Partijų tikslui siekti nereikėjo daug ginklų, nes sukilimo vadai buvo įsitikinę, kad jie yra laimėtojai, nes anapus Nemuno stovėjo tūkstančiai vokiečių suougikų, kurie buvo pasirengę sukilti tiems padėti. Adv. Slezevičius smulkiai išvardijo visus dr. Neumanno neištikimumus ir, kaip jis, dvejopiškai veidamas, visą laiką stengėsi įrodyti esant ištikimas Lietuvos plietis. «Niekas ne tik Neumanno žodžiais — sako Slezevičius, — ir pagaliau nenori, kad jis, meluotų. Visi supranta, kad jis, kaip nacionalsocialistas, nebus lojantis Lietuvos valstybei. Ir teismas nekentauja kad dr. Neumannas ateitų čia ir kalbėtų netiesą. Tegul nemano dr. Neumannas, kad Lietuva tikrai būtų Azija,

kuri nesupranta jo gudrumu ir negali įvertinti, kur yra ištikimumas, o kur nusikaltimas. Lietuvos žuonės suprantta ir kariuomenės teismas gerai įvertins jo tuos veiksmus» — pabrėžė adv. Slezevičius, žvelgdamas į vietoje nebenušę dintį teismąjį dr. Neumanną.
«Suprantama, — toliau kalbėjo Slezevičius, — dabar jiems parūpo. Jie patraukti tieson. Jiems ir jų dyvarams grėšia pavojus. Ir tas vyriausiasis Klaipėdos krašto prokuroras von der Ropp, vyriausias teisėtumo gynėjas, kuris pirmas visus juos turėjo patraukti atsakomyben ir pasodinti į kaltinamųjų suola, — jis pirmas nacionalsocialistas Klaipėdos krašte. Dabar mums darosi aišku, kad sukilimo pavojus Klaipėdos krašte buvo didelis. Jam jau buvo pradėjusi mošti 12 valanda. Jei nebūtų susigriebta, gal sukilimas seniai būtų įvykęs.»
Nuplėsdamas priešvalstybinių Neumanno ir Zaso partijų dvasiją ir dar bus, antrasis kaltinimo advokatas Zigmas Toliušis sako, kad dvidešikumas, priešlietuviškumas ir priešvalstybiškumas buvo pačios svarbiausios teismųjų partijų žymės. Neumanninkai ir zasinkinkai tiesiog visko nekentė, niekino

kas lietuvišką. Rengdamiesi sukilimui, jie persėkiojo, skriaudė ir kankino Klaipėdos krašto lietuvius. Teisiamųjų partijų nariai valstybės išdavimo dar būi buvo skubiai, bet lankščiau pasiruošę. Teisiamųjų gynimasis, kad jie sukilimui nesirengia, nieko neįtikina. Byloje esančiuose dokumentuose pasakyta, kad Neumanno ir Zaso partijos yra Hitlerio igaliojiniai Klaipėdos krašte, ir kad jos vykdo vokiečių rytų politiką. Adv. Toliušis prašė, kad tiemas iš visų septynių Jesučio nuždudymo dalyvių Jesučiencis naudai atiteistų 54.260 litų.
Advokatų M. Slezevičiaus ir Z. Toliušio kaltinimo kalbos buvo ne tik teismams; tai buvo gynimas Lietuvos ir kaltinimas imperialistinės, hitleriškosios Vokietijos. Tai buvo Lietuvos valstybės, lietuvių tautos advokatų žodžiai, kurie jaučia nacių pavojų Lietuvai ir, kurie šiuo audringu metu, išėjo ginti lietuvių tautos nuo grobuoniškos Vokietijos užsimojimą.
Kovo 12 d. pradėjo kalbas teismųjų advokatai. Po tokių skandžių ir griežtų valstybės išdavikams kaltinimų, suprantama, kad gynimo advokatų pozicija labai susiaurėjo.
Teb.

JUOKAI
NORĖJO PRAEITI PRO TARPĄ.
Gatvė eina girtas žmogus ir susiduria su viena poniaute.
— Kur lipi ant žmonių, kaip akilas!
— Atsiprašau, poniaute, aš norėjau pro tarpą praeiti, — atsako girtas, kuriam iš vieno du motosi.
TEISINIAI SANTYKIAI.
— Ar tamsta — klausia teisėjas — jau turėjai kada nors reikalų su teismu arba policija?
— Taip, pone teisėjau, — atsako kaltinamoji kaisdama, — prieš metus buvau susiziedavusi su policininku...
APIE NUOSAVYBĖS TEISĖ.
— Vaikai, — kalba mokytoja, no rėdama išaiškinti jiems vagystės sąvoką — jeigu aš kokiam žmogui įdečiau ranką į švarko kišenę ir iš ten išimčiau pinigų, tai kas aš būčiau?
— Jo žmona, — atsiliepia kartu keli balsai.
SVARBI PRIEŽASTIS.
— Kodėl tamsta nori persiskirti su žmona?
— Todėl, kad aš ją vedžiau.

**SKELBKITES
TIK „LIETUVY“**

PASAULY

Strezo Konferencija.

Balandžio 11 dieną prasidėjo Anglijos, Prancūzijos ir Italijos konferencija Strezo mieste, kurioje dalyvauja visų trijų valstybių ministrai pirmininkai, užsienių reikalų ir kiti ministriniai bei žymiausi politikos vadai. Konferencijoje svarstomi labai svarbūs Europos taikos reikalai bei kiti tarptautinės reikšmės dalykai. Strezo konferencijoje dalyvauja apie 160 delegatų. Strezo suvažiavimas yra viso pasaulio žymiausių laikraščių reporteriai. Žurnalistų priskaitoma apie 3000. Visame

mieste jaučiama didelė stoka butų. Visi viešbučiai pilni žmonių. Šia konferencija domisi visas pasaulis. Jis turės apsvaistinti ir išrišti daug labai painių klausimų, liečiančių Europos taiką. Paskutiniu laiku Europoj jaučiama maso karo pavojus, todėl angliai, prancūzai ir italai griebsia visų galimų priemonių karo pavojui pašalinti ir sustiprinti taiką Europoj. Kokie bus šios konferencijos rezultatai, tuo tarpu sunku pasakyti.

Didelės Iškilės S. Paulo mieste.

Ketvirtadienį S. Paulo mieste buvo suruotos didelės iškilės, kariuomenės ir policijos parada ir t. t. Iškilės buvo ruošiamos sąryšiu su išrinkimu naujo S. Paulo miesto gubernatoriaus. Tą dieną naujas gubernatorius p. Armando Salles de Oliveira oficialiai užėmė jam pavestą vietą. Iki šiol p. A. Salles de Oliveira buvo federaliniu interventorium.

Iš visko atrodo, kad pausiai naujo gubernatoriaus išrinkimu labai patenkinti. Visas miestas jį su entuziazmu sveikino. Visos žymesnės įstaigos bei namai buvo pasipuošę tautinėmis vėliavomis. Ant Av. S. João buvo pasitatyti vartai su užrašu «O poyo de São Paulo para o seu governador» (São Paulo liaudis savo gubernatoriui).

Lietuvos --- Vokietijos Santikiai.

Lietuvos — Vokietijos santikiai žymiai pablogėjo, kada buvo susektas nacių sąmokslas Klaipėdos krašte ir, kada valstybės išdavikai buvo atiduoti teismui. Prieš vokišką gaivalą Klaipėdos krašte Lietuvos Vyriausybė ėmėsi visų galimų priemonių. Kada nacių priešvalstybinis veikimas buvo suvaržytas, vokiečiai pradėjo daryti įvairių spaudimų Lietuvai. Santikiai tarp Lietuvos ir Vokietijos dar daugiau pablogėjo, kai Lietuvos Kariuomenės Teismas paskelbė savo sprendimą. Tada ne tik vokiečių spauda būriausiai būda puolė Lietuvai, bet Vokietijos nacių pradėjo daryti dides demonstracijas prieš Lietuvą. Vokiečiai nepaprastai siuto ir da

bar siunta, už tai, kad teismas nutelė mirtimi keturis nacių — žmogžudžius. Žmogžudžiams duotas tam tikras laikas paduoti pasigailėjimo prašymą Valstybės Prezidentui. Ar nutelstieji davė prašymą ar ne, tuo tarpu žinių neturi me. Jei jie pasigailėjimo prašymą Valstybės Prezidentui neprays, arba jų prašymas bus atmes tas — nutelstieji žmogžudžiai bus sušaudyti. Vokiečiai iš kalio neriasi, kad tik išgelbėti nacių — teroristus. Jie vi soklais būdais gązdina Lietuvą, siunčia protesto notas, varžo tranzitą ir griebsia kitų priemonių. Tačiau Lietuva vokiečių grąšinimų ir persekiojimu nenusigąsta. Ji tvirtai gina savo teises.

Neramumai Parą Estade.

Parą estade, kuris randasi Brazilijos šiaurėje, per estado gubernatoriaus rinkimus kilo didelės incidentas ir net kruvini susirėmimai. Per incidenta užmušti trys estadualinio seimo atstovai ir keletas karietų bei civilių. Su žesių labai daug. Gubernatorium buvo išrinktas Magalães Barata, kuriuo dauguma seimo atstovų nenorėjo pripa-

zinti, kadangi jis buvęs išrinktas netei sėtal. Į konfliktą įkišo federalinė vyriausybė. Nauju interventorium Respublikos Prezidentas paskyrė Carneiro de Mendonça, kuris jau atvyko į Bellem (Parą estado sostinė). Padėtis šiame estade labai rimta, nors vietos spaudos žinomis, tvarka baigiama atstatyti.

DRAUGIŠKI PRANCŪZIJOS SANTI-KIAI SU PABALTIJOS VALSTYBĖMIS.

Šiomis dienomis Paryžiuje įvyko didelis bankietas, suruostas Prancūzijos draugiškumui parodyti Pabaltijos valstybėms. Bankiete dalyvavo daug žymių žmonių, kurių tarpe ministeris Marin ir Lietuvos, Estijos ir Latvijos įgalioti ministrai Paryžiuje. Per bankietą buvo pasakytos reikšmingos kalbos. Kalbas pasakė Prancūzijos ministeris Marin ir Lietuvos įgaliotas ministeris Paryžiuje Petras Klimas.

STREZO KONFERENCIJA JAU POSĖDŽIAUJA.

Paskutinės žinios iš Strezo miesto praneša, Anglijos, Prancūzijos ir Italijos konferencija jau prasidėjo. Pirmoje eilėje svarstoma Vokietijos ginklavimosi ir karinės prievolės įstatymo paskelbimo klausimas. Konferencijoje dar pranešima Anglijos ministeris apie savo ir lordo Edeno kelionę Vokietijon, švietų Rusijon ir Lenkijon. Konferencija posėdžiai tęsiasi toliau.

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS SUTEI S FILIPINU SALOMS NEPRIKLAUSOMYBĖ.

Iš Vašingtono pranešama, kad Amerikos kongreso atstovai ruošia įstatymo projektą, kuriuo manoma suteikti Filipinų saloms visišką nepriklausomybę. Filipinų salos randasi Didžiam vandenynė ir iki šiol buvo Amerikos kolonijė.

PRANCŪZIJA STIPRINA SAVO KARO JĖGAS.

Paskutiniu laiku Prancūzija pradėjo smarkiai stiprinti savo karo jėgas. Vienas prancūzų generolas paskelbė «Echo de Paris» straipsnį, kuriame sakio, kad Prancūzija esanti visada pasi ruošusi atremti bet kokį jos teritorijos puolimą.

TRAUKINIO KATASTROFA KUBOJE.

Kuboje nuoko nuo bėgčių greitasis traukinys. Per katastrofą užmušti du keleiviai ir 14 sužeistų. Spėjama, kad tai bus teroristų darbas, kurie išardė geležinkelio bėgius.

Ivairios žinios.

IR ŠVEDIJA NORI GINKLUOTIS.

Švedijos kariuomenės ėtabo viršininkas pasiuntė vyriausybei raštą, kuriame nurodo dabartinės Europos padėties rimtumą ir ragina Švediją stiprinti savo karines jėgas, nes karo pavojus esąs didelis.

— Iš Argentinos pranešama, kad vietos vyriausybės įsakymu, ištreimiamas iš Argentinos teritorijos lietuvis žurnalistas, Stasys Miščikas. Jis skelbėdęs melagingas žinias ir rašęs straipsnius Lietuvos laikšėiuose, prieš Argentiną.

— S. Pauly išrinkus naują estado gubernatorių, įvyko estado vyriausybės pasikeitimas. Jau paskirti keli įvairių sričių sekretoriai, kaip švietimo, žemės ūkio ir kiti.

— Vienas Brazilijos seimo atstovų patiekė seimui įstatymo papildymo projektą, kuriuo einant, būtų mokama pensija visiems tarnautojams ir sargams, pasitaismo bei arešto namų ir kitų panašių įstaigų, ištarnavusiems 25 metus.

— Iš Berlyno pranešama, kad Vokietijoje mažėja bedarbių skaičius. Šiuometu registruotų bedarbių yra 2.400.000

arba 415.000 mažiau, negu buvo šių metų vasario mėnesį.

— Paskelbus valstybės saugumo įstatymą, S. Paulo policijos šefo įsakymu uždaryta lietuvių organizacija «Kulturna», kuri turėjo savo centrą Vila Zelinoje. Prieš pora savaičių buvo policijos uždaryta kita draugija «Žiburys». Jos uždarytos už komunistinę propagandą ir komunistinį veikimą.

— Vengrijoje teisiama viena moteris, kuri iš šautuvo nušovė savo vyrą ir sukapojo jo lavoną. Prokuroras žmogžudei reikalauja mirties bausmės. Savo vyrą ji nužudė, norėdama ištekėti už kito. Kalėjime sėdėdama ji pagimdė mergaitę.

— Argentinoje smarkiai ruošiamasi Brazilijos Respublikos Prezidento su tikimui. Numatoma suruosti trys ekskursijas į žymesnes Argentinos vietas.

— Balandžio 11 dieną, viename stiklo fabrike užmuštas lietuvis Mykolas Lašćinskas, kuris, prieš pradėdant darbą, juokavo ir paskui susipyko su kitu darbininku Manoel Oliva. Oliva supykęs drožė geležim Lašćinskui į galvą. Oliva buvo policijos suimtas, o Lašćinskas, nugabentas į ligoninę, mirė.

JEI NORITE LINKSMAI PRALEISTI VELYKAS,

tai būtina! atsilankykite į «Vilties» S-gos C. V-bos rengiamą, nepaprastai gražų ir įdomų

VAKARA

kuris rengiamas Mokoje, Velykų pirmą dieną Darlaus ir Girėno vardo salėje, rua Coxipó, 13 (Dr. V. Kudirkos v. rūmuose) Bus vaidinamos labai įdomios DVI KOMEDIJOS, vėliau šokiai, žaidimai, konfeti, serpentė, varžytinės ir t. t.

Pradžią 8 val. vak. Pabaigą 4 val. ryto.

Didžiulė, erdvi salė, naujos dekoracijos, puiki muzika. Neį vienas nepraleiskite progos! Pakvietimus įsigykite iš anksto Moko Lietuvos mokykloje ir pas «Vilties» S-gos narius. Neužmirškite — Velykų pirmą dieną!

Dėdė Mikas.

Romanas.

(pabaiga)

Vienus vadina fašistais, Kitus gi socialistais, O «buržujams» skelbia karą Ir iš to sau biznį daro. Neį «buržujų» nei «fašistų» Mus tarpe ai nepažįstų, Visi čia vargšai atvyko Užsidirbti sau skatiką. Fabrikantų, milijonierių Mūsų tarpe visai nėra, Visi esame, kaip vienas — Dirbame ištais dienas. O jei kas politikuoja, Tai tam ne visai galvoje, Čia politika — vis viena, Kaip daužyt galvą į sieną. Juk roikia turėt galvoje, Kad mes šaly svetimoje, Tat, kas politiką varo, Tik pats sau skriauda daro. «Aidas» rašo tuškus žodžius, O durneliai tiktai guodžias, Kad jis skelbia naują «rojų» Ir labai «šviesų» rytojų. «Aido» ponai tuo naudojas Ir tik sau reišus vilioja, Savo šlamšt'apij jie leidžia,

Šmeižtus, melagystę skleidžia. Ši šalis daug laisvės teikia, Čia bijot nieko nereikia, Gali ką nori rašyti Ir kitus purvas drabstyti. Jei vietos tvarkos neliesi, Jokios bėdos neturėsi. Užtai «Aidas» ir naudojas, Visus šmeižia ir kolioja. Jis iš to sau biznį daro, Savo «politiką» varo. Kas tas Kostas ir Antanas, Jums pasakė šis romaną, Tai didieji «geradėjai», Darbininkų «užtarėjai» Garsaus «Aido» tai leidėjai, Redaktorai, pardavėjai. Dabar jie nebeis šiaučiauti, Nes mano «pasaulį griauti» Ir «nauja tvarka» įvesti, Dar didesnį biznį rasti. Kas tie ponai, visi žino, Per tą laiką juos pažino, Tik milrešus jie žvejoja, Neįmamiellus vilioja. Jei romaną atsiminsit, Tai dar geriau juos pažinsit. Daugiau rašyti neverta, Tegu lieka kitam kartui. Manau, kad visi suprato, Kas tie garsūs «demokratai», O dabar, nuomone mano, Tuo užbaigsime romaną.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacoj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redaktojoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37 a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šalių. Už oriausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345. São Paulo.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO.“
Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parselena, arba si-darbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta diena ir nakti. —

Gerb. Skaitytojams.

Daug kartų raginami, dar kair kurie mūsų skaitytojai nepasirūpi no atsilyginti už laikraštį. Kairkurie iš jų parašė laižkus, prašydami nesustabdyti laikraščio siun inėjimo ir žadėdami atsilyginti. Mes ju pažadams patikėjome ir laikraštį siunčiame. Kiti gi visai nieko neparasė. Pastariesiems laikraščio siuntinėjimą būsime priversti sus tabdyti.

Dar kartą prašome visų gerb. skaitytojų, kurie dar nėra savo skolu išlygine, pasiskubinti tai padaryti, nes skolininkai labai ap sunkina laikraštį.

Mes tikimės, kad mūsų gerb. skaitytojai neapvils mūsų.

Administracija.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siūvame sulig naujesių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A
(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Is. Garlo

Rusų medicinos klasinės mokylos su didele 25-ų m. praktika ligoninėse ir klynikose specialiai, venerinių odos ligų, triperj nauja, š-rj minkšta pagydo laikotarpiu 3—5 savaičių, sifilis ukolai 914 ir tt. Vidujinių, mažakraujystės ir kitų ligų.

Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 14-A, namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 1 v. p. p.

S. Pauly rua Anhaia, 100 (B. Retiro) nuo 3 iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Moteru Gydytojas DR. LORCH
Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metu asistentu moteru klynikoje Berlyno ir Frankfurt | Rentgeno institutas
p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio | Diatermia Ultravioletiniai spinduliai.
skyriaus moteru klynikos ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapetinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, šaukiamas naktia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff
(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Dr. Adolpho Taubkin
ADVOKATAS
(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų įsireikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras
A. JAZARA-SNEGE
(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
Ladeira Porto Geral 12 sobr.
(kampus Boa Vista ir 25 de Março)
2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verėia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE
Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

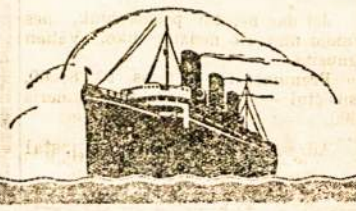
Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Bagė	27. 4. 35.
Pionier	5. 5. 35.
Olympier	29. 5. 35.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išieivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.
Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigo darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

FEMINISTINIS KONGRESAS STAMBU
L.E.

Turkijos sostinėje Stambule įvyks viso pasaulio moterų kongresas, į kurį iš Brazilijos vyks, atstovauti Brazilijos moteris, ponė Anna Amélia de Queiroz Carneiro de Mendonça. Ji pasikirta Respublikos Prezidento aktu.

S. PAULO ATVYKO MINISTERIS
MARQUEZ DOS REIS.

Sąryšy su išrinkimu naujo S. Paulo estado gubernatoriaus, į S. Paulo atvyko susisiekimo ministeris Marques dos Reis, kuris dalyvavo estado valdžios perėmimo iškilimėse. Jau keletas dienų, kaip S. Pauly vieši teisingumo ministeris Vicente Rau.

ĮGYVENDINAMA NAUJOJI BRAZILIJOS KONSTITUCIJA.

Šiuo metu beveik visuose Brazilijos estaduose įvyko estado gubernatorių rinkimai. Einant naująją Brazilijos konstitucija, visuose estaduose, vieton buvusį interventorių, Respublikos prezidento skyriamų, renkami estadų gubernatoriai (estadų prezidentai). Dau gelyje estadų šie rinkimai praėjo labai ramiai ir tvarkingai, tik Para estade kilo dideli incidentai, į kuriuos įsikišo federacijė vyriausybe, tačiau dar iki šiol Para estade neramu.

SURASTOS NAUJOS AUKSO KASYKLĖS.

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad netoli Itaperuna, Rio de Janeiro apskrityje, surastas naujos aukso kasyklos. Kasyklos esančios labai turtingos. Žemė, kurioje surastos aukso gyslos, priklausanči Francisco Oliver de Paula. Aukso naujos kasyklose jau pradėtas eksploatuoti.

— Naujiems Syletimo Ministerijos rūmams statyti 1936 metų biudžeto nuomatyta 5 milijonai milreisu. Naujų rūmų statyba busianti pradėta dar šiais metais.

— Iš Rio de Janeiro pranešama, kad Rio Grande do Sul estado anglies kasyklose per 1934 metus iškasta apie 190 milijonų kilogramų akmens anglies. Daugiausia anglies suvartojama vietiniam estade. Kasyklose dirba virš 1000 angliakasių.

— Iš Rio de Janeiro pranešama, kad Vokietijoje pradėtas varžyti Brazilijos bananų eksportas. Užsienų Reikalų ministeris daro žygį per Brazilijos ambasadą Berlyne, kad bananų eksportas nebūtų varžomas, kol bus pasirašyta nauja prekybos sutartis su Vokietija.

AR TAMSTA JAU UŽSISAKEI LIETUVIŲ JANIMO ŽURNALĄ

„VILTIS“?

Jei dar ne, tai pasiskubink, nes pirmojo numerio nedaug liko. Vėliau negausite.

Prenumeratą metams tik 8\$000, pusmečiui — 5\$000. Atskiras numeris 1\$000.

Adresas: „VILTIS“ Caixa postal 1764 São Paulo.

Paieškojimas

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Kleboniškių kaimo, Pažaislio valsė, Kauno apskr. 2. Zungailą Vinčą — iš Šiaulių miesto.
3. Joną ir Moniką Sinkėvičius iš Lazdijų.
4. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogalos valsė. Kauno apskr.
5. Bučinską Joną.
6. Kazokauskienę Rozaliją.
7. Vilnonį Antaną iš Anykščių m. Oną, iš Anykščių miestelio.
8. Vilnonytę — Grebnickienę Elena, kilusius iš Šančių — Kaunas.
10. Misevičių Praną, iš Trakų.
11. Blauzdį Kazį, iš Traupio m. Raguvos valsė.
12. Pašventicką Juozą.
13. Sadauską Antaną,
14. Jankauską Stasį.
15. Braziliauską Jurgį
16. Stasę Donelaitytę.

Visi piliečiai, kurie žino paieškujamų asmenų gyvenamąsias vietas, tepraneša jų adresus Konsulatui.

Š a m a d o s

Laivakortės iš visų pasaulio uostų ir į visus kraštus. Nedarykite sutarčių kitur pirma nepasiteirivę pas mus.

Casa Aliança

Largo Sta. Efigenia, 7 (Prie Viaduto tilto) Tel. 4-1482 Caixa postal 1607 S. Paulo.

PARSIDUODA NAMAS

skubiai ir labai pigiai. Parduodamas dėl važiavimo užsienin. Namai pakeltas aukšta, taip kad apačioje galima bilti ką pasidėti. Yra krautuvė (galutinai dar neužbaigta), du kambariai ir virtuvė. Taip du kambariai ir virtuvė antram aukšte. Viskas puikiai įtaisyta. Dokumentai iš Notaro yra ant rankų. Pasinaudokite gera proga.

Vilja Zelina, Avenida Zelina Nr. 24

Moterišku rūbu siuvėja.

Siuva visokius moteriškus rūbus sušig naujaisiu madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevičienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Móoca).

DR. F. REISZELD

Vidaus ligų specialistas. Inkstų ligos. Patrūkimas. Plaučių ir širdies ligos.

Avenida São João, 327 l-o and.

Nuo 12 iki 17 val. S. Paulo.

Pranešimai

Rekolekcijos Šv. Antano do Pary bažnyčioje bus balandžio 15 ir 16 d., nuo 6 iki 9 val. vakaro. Šv. Antano bažnyčioje. Velykinės išpažinties klausymas Didįjį trečiadienį, nuo 6 val. vakaro. Keturtdienį — nuo 5 val. iki 9 val. ryto. 11 val. ryto (ketvirtadienį) pamaldos Vila Belos koplyčioje. Didįjį šeštadienį išpažinties klausymas nuo 6 val. vak. per visą naktį. 8½ v.l. Mišparai su pamokslu. Prisikėlimas Velykų sekmadienį, 8 val. ryto. 11 val. suma Vila Belos koplyčioje. Velykų sekmadienį pas kleboną visais reikalais kreiptis nuo 3 val. p. p.

Klebonas.

Šiuo praneša Mokoš rajono lietuvių visuomenės žiniai, kad nuo š. m.

balandžio 15 d. yra atidaruof prie «Dr. Vinco Kudirkos» vardo lietuvių mokyklos suaugusiems vakariniai kursai. Tai, kam rūpi pagilinti savo žinias ir apšviesti protą, tai ta proga gali pasinaudoti. Tuo reikalu reikia kreiptis ir užsirašyti pas «Dr. Vinco Kudirkos» v. liet. mokyklos vedėją, Rua Caxipó, 13.

Mokyklos vedėjas.

SUSIRINKIMAS IR PASKAITA.

Šiuo pranešame, kad balandžio 14 diena, sekmadienį, lygiai 3 val. p. p. L. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 įvyksta «Vilties» S-gos Bom Retiro skyriaus visuotinis narių susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs klausimai. Be to, bus labai įdomiai paskaita jaunimui. Susirinkimo dalyviai bus fotografuojami. Visi nariai privalo būtinai dalyvauti. Taip pat kviečiami atsilankyti ir svečiai.

Valdyba.

GREITAS SUSISIEKIMAS GRAZIUOJU LAIVU MASSILIA

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išeina geriausi laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELEN» ir «LIPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veltui vynu ir visai valgiai.

Agencia: Rua Líbero Badaró 39-A S. Paulo
Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

JAUNIME, neuzmiršk, kad

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius balandžio mėn. 13, 21, 28 d. Lietuvių Namų salėje rengia linksmus šokių

VAKARUS

GRIEŽ LITHUANIEČIU ŽAS-BANDAS.

Vakaro pradžia 7 val., vak., pabaiga 12 val. nakties.

PIGŪS NAMAI

3:500\$000

- Įvairūs namų tipai iki 19:000
- Vienas kambarys 3.00—4.00
- Virtuvė — — — 2.00—2.00
- Vonia (banheiro W. C.) 1.00—2.00

Kilnojami bet kuria Brazilijos vieta. Iš «cemento asphaltico». (Patentuota sistema), stiprus, patogus, atlaikantį bet kokį šilumą arba šalį.

Praktiškas įrengimas: senitarinės instaliacijos, instaliacija šaltam ir karštam vandeniui, latrinai, maudyklė bei vonia, instaliacija elektros šviesos vidaus apšvietimui, vandentėko, viskas atliekama sušig São Paulo miesto prefektūros paskelbto mis statybos taisyklėmis.

Statomo namo kaina nurodyta, kada namas statomas vietoje bent 35 kv. m. plote. Toliau imamas mokestis nuo kvadratinio metro atskirai. Pirkusiems interiore pristatome š artimiausia geležinkelio stotį.

Sutarti usakymai atliekami tik iš kalno imokėjus bent 30%.

Prasantiems siunčiame braižinius bet namu pavizdžius.

Z — — R — I — V LTD. Inžinieriai Fabrikantai

Fabrikas ir raštinė: S. Paulo — rua Voluntarios da Patria, 178
Tel. 4-9893. Kalbama rusiškai.